

สิ่งที่เรามุ่งหวัง

จาก

ศูนย์ศิลป วัฒนธรรม

ปัตตานี

สมใจ จิตพิทักษ์

เมื่อ มีข่าว ว่า จะมี การ ดำริ จัด ตั้ง ศูนย์ ศิลป วัฒนธรรม ขนث ศูนย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี ก็เป็นที่ชื่นชมยินดี โดยทั่วไป เพราะจะได้แหล่งรวบรวม ศิลป วัตถุ

เรื่องราวทางโบราณคดี มานุษยวิทยา สังคมวิทยา และวัฒนธรรม ในภูมิภาคนี้ (คือในคาบ แหลมมลายู ตั้งแต่ชุมพรลงไป) ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์อันหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ที่จะ เป็นศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้

อันว่าศิลป วัฒนธรรมนั้น มีความหมายกว้างขวางยิ่งนัก เท่ากับเรื่องราวของชาติ ชาติหนึ่งทีเดียว ชาติที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ย่อมมีมรดกทางศิลปวัฒนธรรมไว้มากมาย อันเป็นอนุสรณ์ให้ระลึก ถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต และเป็นที่ยื่นชมของอนุชนต่อไปในอนาคต

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแห่งนี้ จะทำอะไรบ้าง จะให้อะไรบ้าง จะดำเนินงานต่อไปอย่างไร เป็น สิ่งที่เราท่านกำลังเฝ้าคอย และแหล่งเงินทุนที่คาดว่าจะได้รับความช่วยเหลือก็กำลังคอยคุณผลงานก่อน เช่นกัน ซึ่งจำเป็นสำหรับการลงทุนโดยทั่วไป

ในระยะแรกของการดำเนินงานของศูนย์นี้ เราได้หวังความสมบูรณ์ในทุกด้าน ดังเช่นสถาบัน ใหญ่โตที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมโดยทั่วไป แต่หวังที่จะได้รับอะไรบ้างจากความใคร่รู้ใคร่ศึกษา ในสิ่ง ที่ใคร่รู้และสามารถที่จะรู้ได้ จากหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ของศูนย์ และมีผู้ที่มีความรู้พอที่จะเมตตาอธิบาย ให้เข้าใจได้

ความยากลำบากอันหนึ่งในการศึกษาเรื่องใด ๆ ก็ตาม คือ สิ่งที่เป็นพื้นฐาน หรือเป็นบันไดขั้น
นั้นที่จะก้าวต่อไป เพราะทุกสิ่งทุกอย่างมิได้เริ่มจากความว่างเปล่า แต่สิ่งต่าง ๆ จะเกี่ยวพันกันตั้งแต่
ฐานราก เป็นโครงสร้าง เพื่อให้บรรลุถึงขั้นสอง ขั้นสาม ต่อไปจนถึงจุดมุ่งหมาย นี้ก็เช่นเดียวกัน
การมีศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ก็เพื่อเป็นที่เกาะเกี่ยวให้ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิมต่อไป

ในขณะที่เขียนนี้ ผู้เขียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยที่สุด จะค้นคว้าหาอ่านศึกษา
ศึกษาค้นคว้าแหล่งที่จะค้นคว้าศึกษา ว่าโดยจำเพาะในท้องถิ่นของเราก็มีเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้้อย่างมาก
เรื่องราวประวัติของกฤช ก็เพิ่งได้อ่านในวารสารวลมิลแลน เรื่องราวของวายัง กุลิต ก็เช่นกัน จะหา
เรื่องราวของเรือ กอและ อันเปรียบเสมือน กอนโคลา ของชาวมาเลย์ ก็หาไม่ได้ ว่าโดยประเพณี
ละพิธีกรรมก็เพียงแต่ได้ยิน และเรื่องราวสนจากหนังสือเก่า ๆ ซึ่งไม่ได้ให้ความรู้ในอันที่จะใคร่รู้
มากนัก

จากเพียงตัวอย่างเพียงเล็กน้อยจะเห็นได้ว่า อย่างน้อยก็มีผู้สนใจที่จะเห็นงาน ของศูนย์ศิลป-
วัฒนธรรมนี้แล้ว การหาประวัติ และเรื่องราวของสิ่งที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะ เป็น กฤช เรือกอและ เรื่อง
นี้ก็มากมาย เช่น หนังสือลง โนรา มะโย่ง รื่องแจ้ง ซึละ หรือ ปะแตกา ซึ่งในเรื่องราวเหล่านี้
ก็ได้มีท่านผู้รู้เมตตาอธิบายให้เป็นวิทยาทานต่อไป และทางศูนย์ฯ ก็อาจหาตัวจริง หรือจำลองแบบมา
แสดงให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการรู้โดยทั่วไป และถ้ามีผู้ที่ช่วยอธิบายเพิ่มเติมก็จะครบเครื่องสมบูรณ์แบบ

ว่าโดยจำเพาะในค้ำอื่น ก็มีทางบ้านโบราณคดี ประวัติความเป็นมาของเมืองของท้องถิ่นที่
น่าใจ ซึ่งในภูมิภาคนี้ก็อยู่มีมาก นิยายปรัมปรา ตำนาน คติชาวบ้าน ก็เป็นสิ่งที่พึงหวังได้จากศูนย์
ดังนี้ ในทางบ้านมนุษยวิทยา การศึกษาเรื่องเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ อันสืบเนื่องมาจากบรรพบุรุษ
องโกเลีย หรือโปลินีเซีย การเป็นอยู่ของชนบางเผ่า เช่น เงาะป่า ก็เป็นสิ่งที่เรามุ่งหวังได้ ในทาง
นันทกรรมวิทยา ก็มีเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย ว่าโดยขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่างของชาวไทย
เจลามที่แตกต่างไปจากไทยพุทธโดยทั่วไป เช่นการเกิด การโกนผมไฟ พิธีเข้าสู่นิต หรือ มะโชะ-
วี การมีภรรยาสี่คน การทำศพ ประเพณี มาแกบโละ เป็นต้น

ในทางวรรณคดี ศิลปกรรม ประติมากรรม ก็เชื่อว่าสิ่งที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อย หากได้ศึกษาอย่างจริงจัง และโดย
ละเอียดอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับนิทาน นิยาย วรรณคดีต่างๆของมาเลย์ ทางแผนกมาเลย์คดีศึกษา มหาวิทยาลัยมลายา ก็ได้
ษาเรื่องนี้ ถ้าได้แลกเปลี่ยนถ่ายทอดกันบ้างก็จะช่วยให้การศึกษาทางค้ำนี้เจริญขึ้นอีกก้าวหนึ่ง ในทางภาษาศาสตร์ก็ได้มี
วต่างประเทศสัญชาติอเมริกา มาทำการวิจัยเกี่ยวกับทางภาษาศาสตร์ที่หมู่บ้านรสมิลแล และได้พิมพ์เผยแพร่ไปทั่วโลก และ
กวิจัยชาวต่างประเทศไม่น้อยที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องมาเลย์ ถ้าได้มีโอกาสรวบรวมเรื่องราวที่มีผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้า
แล้ว และได้มีการสนับสนุนให้มีการค้นคว้าต่อไป การพิมพ์เผยแพร่แลกเปลี่ยนเรื่องราวในสิ่งที่น่าสนใจจะช่วยให้วิชาการ
ค้ำนี้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่เรามุ่งหวังจะได้รับจากศูนย์ศิลปวัฒนธรรมแห่งนี้มีมากมาย จึงตั้งความหวังว่าจะได้เห็นศูนย์ศิลป
วัฒนธรรมแห่งนี้อำนวยสวัสดิการประโยชน์แก่ผู้ใคร่รู้ใคร่ศึกษา เป็นการเกื้อกูลแก่วงวิชาการสืบไปไม่ช้า